

אם צ"ק קב ע"ו ו. ולקמן
עו: ק"ח: א. ט"א מומקס
ה"פ דמ. א. לקמן ק"ה.
ק"ה, ז. ק"ח: ק"ח: ע"ש.
ז. ולקמן ע"ו.

תורה אור השלם
1 אל תמנע טוב מבעליך
בדידות: לאל לך דרך
לעשות: משלי ג כז

הגהות הב"ח

(א) גב' לחלף דמתגר
בארבעה וכו' בארבעה
הורה טרימין: (ב) רש"י
ד"ה אפי' וכו' דאין
עליה: (ג) תוס' ד"ה
השובר וכו' והוקפו
פועלים ושוה מה שמעיד:

מוסף רש"י

הבא לי גיטי ואשתך
אמר התיקבל לי גיטי.
האשה שאמרה לשלוה הבא
לגיטי והוא אמר לבצעל
אשתך אמרה התיקבל לי גיטי
(גיטין ט"ז). והוא אמר:
בצעל אמר לי הילך מנה
שאמרה (ט"ז). אפילו
הגיע גט לידה אינה
מגורשת. כדמפרש ואילו
(ט"ז). שמעת מינה. דמאן
דאמר לשליח הילך כמה
שאמרה משלך. אדיבורא
ידיה קא סמיך. דלעומת
דדיבורא דשליח קאמר ליה
האי הילך כמה שאמרה,
דמהימנת לי דשליח
לקבלהא הילך איה
מגורשת, דכי יהיב צעל
ניהיה לעומת דשליחות
קבלה יהיב ניהיליה ולאו
לעומת דהולכה ושליח
לקבלה לא הוי (ט"ז). דאי
סלקא דעתך דאדיבורא
ידיה קא סמיך. והי
קאמר ליה אהא לא ידענא
אלא כדאמריה איהי מסרנא
ליה ניהילך (ט"ז). מבי מטי
גיטא לידה מיהא
תיגרש. דהא צעל נמי שליח
להולכה שרי (ט"ז).

השובר את האומנין פרק ששי בבא מציעא עו.

ואם צעל הבית חוזר צו ידו על הסחונה. יתן להם לפי מה שעשו ואם החלה מלאכת פועלים על כרחו יתן להם כמה שפסק חוץ ממנה שנרץ להולאות בהשלתם: כל המשנה ידו על הסחונה. כגון יתן למר לצבע לצבעו אדום וצבעו שחור אם השבח יותר על הילאה אין נתן לו שכר ממשל אלא דמי יליאת עיניו וכממניס ואם יליאה יתירה על השבח נתן לו את השבח: וכל החוזר צו בגמראם מפרש לאמריי מאי: גב' חזרו צען לא קפני. דניהוי האי הטעו הם את צעל הבית או צעל הבית אותן דאי' הוא ליה למיטני לשון חזרה: דאטעו פועלים אהדי. לחוד מן הפועלים הטעו את חזירי: בארבעה זוו. ליומא: אמר להו. איהו בתלתא: סבור וקבול. ומאי תרעומתן: ואמר להו בארבעה. ולערב לא נתן צעה"צ אלא ג': היכי דמי דתרעומת יהיה לן ולא יומר: וליהוי פועלים היכי מסגרי. אי מתגרי בארבעה דהא קתני נוטל מצעל הבית מה שהנה אותו ואע"פ שלא ז' וכו' והרי הנה אותו ככך ואי מתגרי בשלשה מאי תרעומת איכא: הוה טריחין. לנפק אדם דזקוק לפועלים שישכור בארבעה: אי צעים איהו בצעל הבית עסקין. בצועל שיש לו לעלמו שדות שהן שלו ואינו נשכר למלאכת אחרים אם לא ביותר על דמי שכירות והיינו תרעומת דאי לאו דאמרת לי צד' לא הייתי מולול צעמי: לעולם בפועלים. הרגילים למלאכת אחרים: צריפא. שחפרו חרץ סביבות שדה ואין מלאכתם נכרת כגון דמלו מיה דממסיים ואולי: אל פסק עוב מצעלני. פסקה הוא במשלי: דעמייהו אעילויה. אע"פ שאמרו לו הרי אנו נשכרים כדברי צעל הבית לא לפחות מקצתו של זה אמרו אלא להסופך וכך אמרו מהימנת לן דהכי אמר צעל הבית האי שערך עלי יתן משלו ואי אמר שערך על צעל הבית יש להם תרעומת עליו: אלא. הא מיכעיה לן אמר ליה צעל הבית בארבעה והוא אמר להו תלתא ואמרו ליה הרי אנו נשכרים כמו שאמר צעל הבית מאי: אדיבוריה דפועל סמיך. והכי אמרו ליה מהימנת לן דהכי אמר צעל הבית ולית להו אלא תלתא ותרעומת דאל תמנע טוב: או דלמא. לאו לדידהי הימנוהו אלא הכי אמרו אחר דברי צעל הבית נלך ולא סבור וקבול ושקלי ד': ה"ג ה"א לי גיטי ואשסך אמרה הקבל לי גיטי. האשה שאמרה לאחד אם תמנא את צעלי אמור לו ששלח לי את גיטי צידך והיעשה שוחו של צעלי לגרשי כשמגיע גט ליד. דשליח להולכה על הצעל לעשות והאשה מתגרשת כשיגיע גט לידה ושליח לקבלה על האשה לעשות שיהא הוא שלוחה ומנוחה ותתגרש משיגיע גט ליד שליח: אפילו הגיע לידה אינה מגורשת. אלמא אדיבורא דידיה קא סמיך והכי א"ל מהימנת לי דכך אמרה ולא עשאו שליח להולכה הלכך אין כאן שליחות (ט) ואין עליה לעשות שליח להולכה והרי הצעל לי אמרה לו ולא התקבל והצעל נתנו לו בחזרת שליח קבלה ושליחות זה אינו צד הצעל לעשות: דאי סלקא דעתך אדיבורא דידיה קא סמיך. ולא לדבריו האמין אלא הילך כמה שאמרה היא קאמר ליה אם כן עשאו שליח

ואולי' איהו אמר ליה בארבעה דעתייהו אעילויה. והוא לאמרו ליה כמו שאמר צעה"צ היינו מהימנת לן דהכי אמר צעה"צ אי נמי משום דאי אמר צעל הבית טפי מארבעה שיהא להם כמו שאמר צעל הבית והיינו דמכעיה ליה בתר הכי אי אמרינן מהימנת לן דהכי אמר צעה"צ אי משום דדעמיה אעילויה: דעתייהו אעילויה. באמר להו שערך עלי אפרי דאי אמר להו שערך על צעל הבית מאי נפקא מינה אי דעמיהו אעילויה דצעה"צ לא ישלם להם אלא מה שהמנה. ר"י וכן רבינו חננאל:

HebrewBooks.org © Mofzain Publishers. No commercial use allowed.

אם בעל הבית חוזר בו ידו על התחונה הכל המושנה ידו על התחונה: וכל החוזר בו ידו על התחונה: גב' חזרו זה בזה לא קתני אלא הטעו זה את זה דאטעו פועלים אהדי (ה) היכי דמי דאמר ליה בעל הבית זיל אוגר לי פועלים ואול איהו ואמעניהו היכי דמי אי דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואולי איהו אמר להו בתלתא תרעומת מאי עבדיתיה סבור וקביל אי דאמר ליה בעל הבית בתלתא ואולי איהו אמר להו בארבעה ה"ד אי דאמר להו שערך עלי ג' נתת להו מדידיה דתניא ה' השובר את הפועל לעשות בשלו והריאהו בשל חבירו נתן לו שכרו משלם וחוזר ונוטל מצעל הבית מה שהנהו לא צריכא דאמר להו שערך על בעל הבית ולחוי פועלים היכי מיתגרי לא צריכא דאייכא (ו) דמגר בארבעה ואיכא דמתגר בתלתא דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה טריחין ומתגרינן בארבעה איבעית אימא הכא בבעל הבית עסקין דאמרו ליה אי לאו דאמרת לן בארבעה הוה זילא בן מילתא לאתגורי איבעית אימא לעולם בפועלים עסקין ודאמרי ליה כיון דאמרת לן בארבעה וליהוי עבדיתייהו בריפא ריפא נמי מידע ידע דמלי מיה ולא ידע איבעית אימא לעולם דאמר ליה בעל הבית בארבעה ואול איהו אמר להו בתלתא ודקאמרת סבור וקביל דאמרי ליה לית לך יאל תמנע טוב מבעליו פשיטא אי אמר ליה בעל הבית בתלתא ואול איהו א"ל בארבעה ואמרי ליה כמו שאמר בעל הבית אעילויה אלא אי א"ל בעל הבית בארבעה ואול איהו אמר להו בתלתא ואמרי כמה שאמר בעל הבית מאי אדיבורא דידיה קא סמיך דאמרי ליה מהימנת לן דהכי אמר בעל הבית או דיבורא דבעל הבית קא סמיך ת"ש ג' הבא לי גיטי ואשתך אמרה התיקבל לי גיטי והוא אמר בר אבוח אמר רב אפי' הגיע גט לידה אינה מגורשת שמעת דעתך דאדיבורא דידיה קא סמיך מטי גיטא לידה מיהא תיגרש אמר רב אשי הכי

(ע"ג) השובר את האומנין והזור בהם ידם על התחונה. שאם קבלו כמה לקצור בשני סלעים וקצרו חליה (א) והוקרו ושוה מה שעתיד לעשות סלע וחצי וחזרו פועלים לא יתן להם רק חצי סלע לפי שילטרך לתם סלע וחצי לקצור חליה השני והיינו כר' דוסא ואם צעה"צ חוזר צו ידו על התחונה פירש בקונטרס אם החלו פועליו ואין שוה החצי אלא שקל חוזר צו צעה"צ יתן להם סלע וחצי לפי שצחצי הסלע ימנא שיגמרו קצירו ולא ראה לפרש דידו על התחונה כשהוקרו פועליו ויתן להם סלע וחצי על חצי שעשו כמו ששוה עכשיו שאין זה צדרא כי למה יתן להם צעה"צ יותר ממה שהמנה עמהם כיון שאין מפסדין בחזרת צעה"צ ולדבריה יומר מריוחס שעתה ימנא שיתנו להם סלע וחצי לקצור חצי קמה והוא לא היה נתן להם כ"א סלע והו"ל דאמר לקמן (דף ע"ג) אמר מר או יגמרו מלאכתם ויטלו צ' סלעים פשיטא לא צריכא דול עבדתא ואמר צעה"צ ופייסוהו פועלים והשאל למה חוזר צעה"צ צוה בשביל שהולך המלאכה מה מריוח צחורה הלא צריך ליתן להם סלע וחצי על מה שעשו ופועלים נמי למה פייסו כיון שאין מפסדים כלום וי"ל דצעה"צ חוזר מתמת שגאה שהיתה קטטה צנייהם ופועלים פייסו שלא יטרטרו לתפול ולמלווא מקום להשתכר: ד"א פ"ד אדיבורא דידיה קא סמיך בי מטי גיטא לידה מיהא תתגרש. דאי אמרינן דגבי פועלים דעמיה אעילויה דצעה"צ ה"ג ה"ל למימר דעמיה דבעל אעילויה ידיה דאמרה ה"א לי גיטא אע"ג דהאי דקאמר שליח התקבל לי גיטי יותר במהרה אם היתה האשה אומרת כן מכל מקום השתא שאמרה האשה ה"א הוי טפי זכות הצעל אי סמיך אמאי דקאמר שתתגרש מיהא כשיגיע גט לידה וכיון דלא מיגרשא אלמא לאו דעמיה דבעל אעילויה ידיה ה"ג גבי

פועליו לית לן למימר דעמיה אעילויה דצעה"צ אלץ אין לפרש דעילויה דצעל הוי מה שאינה מתגרשת במהרה דהא עדיף ליה מתגרשת לאלמתי כי עכשיו יהיה צידו עדיין אם לקיים אם לגרש והשתא פשיט ליה צפשיטות בצסמון לא יתיישב דקאמר בשלמא אי איתמר איפכא כו' משתגיע גט לידו מגורשת לאדיבורא דידיה קא סמיך ולפי זה היינו אגרעות' ידיה שמתגרשת מהרה ופשיט דכ"ש דאעילויה דצעה"צ יש לסמוך וא"כ סותר פשיטות דלעיל דהוי פשיטא ליה דעמיה אעילויה דקאמר שליח ולא אגרעותא דצעה"צ והכא סמיך צעל אגרעותא דידיה: אין

להולכה חו צידו הוא וכי מטי גיטא לידה מיהא תיגרש: הכי

עין משפט גר מצוה

ג א מיי פיי מהלכות שכירות ה"ל ד ועין בהשנות וצמד משנה סמוך עשו עט טוש"ע ח"מ ס"י זר ספיף ג וכו' שג ספיף ה צה"ה:

ד ב מיי ש פ"ט ה"ל ד ופ"ח מה"ל שכירה ה"ל ג ד סמוך ש וכו' פ"ג טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף ד וכו' ק"ל ספיף יוד יא: ה ג מיי פ"ט מהלכות שכירות ה"ל ג סמוך עשו פ"ט טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף א: ו ד מיי ש ה"ל ט סמוך ש טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף א:

ז ה ו ז ח מיי ש ה"ל ג סמוך ש טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף א: ח ט מיי ש טוש"ע ש טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף ג:

י ב מיי ש סמוך ש טוש"ע ש טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף ד: יא ל מ מיי פ"ז מה"ל וית' לה אלא תלתא: עשו פ"ט טוש"ע ח"מ ס"י קמ ספיף ח:

ב מיי ש סמוך ש טוש"ע ש טוש"ע ח"מ ס"י שג ספיף ד: יב ל מ מיי פ"ז מה"ל וית' לה אלא תלתא: עשו פ"ט טוש"ע ח"מ ס"י קמ ספיף ח: